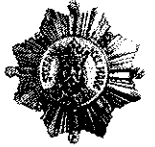

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2 - 2177 din ⁰⁴ 03 - martie 2020
La nr.131 din 17 martie 2020

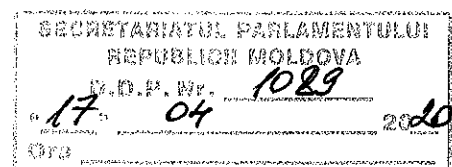
Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte normative (Codul jurisdicției constituționale nr.502/1995 – art.4, 38; Legea nr.317/1194 cu privire la Curtea Constituțională – art.4, 25; Legea nr.789/1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție – art.2, 16; ș.a.).

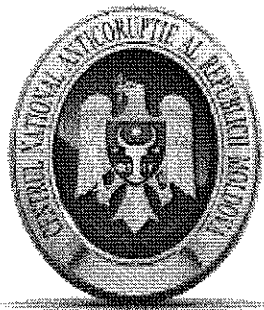
Anexă: conform textului –3 (trei) file.

Director

Ruslan FLOCEA

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/6444 din 03.04.2020

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte normative (Codul jurisdicției constituționale nr.502/1995 – art.4, 38; Legea nr.317/1194 cu privire la Curtea Constituțională – art.4, 25; Legea nr.789/1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție – art.2, 16; ș.a.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*

- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

Cu toate acestea, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată evitarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina web indicată supra, transparența în procesul decizional a fost, în mare parte, asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Nota informativă nu stabilește un scop bine definit, însă acesta poate fi dedus din textul proiectului. În sensul dat, proiectul de lege a fost elaborat în vederea executării Hotărârii Curții Constituționale nr. 2/2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova și a Hotărârii Curții Constituționale nr.28/2017 pentru interpretarea prevederilor art.98 alin.(6) în coroborare cu articolele 1, 56, 91, 135 și 140 din Constituția Republicii Moldova.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea unor șir de acte normative (Codul jurisdicției constituționale nr.502/1995, Legea nr.317/1194 cu privire la Curtea Constituțională; Legea nr.789/1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție; Codul de procedură penală), astfel încât normele care reglementează subiecții de sesizare și modul de aplicare a instituției excepției de neconstituționalitate să fie adus în concordanță cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 2/2016, fiind specificat expres că subiecți cu drept de sesizare ai Curții Constituționale sunt judecătorii/complete de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătorilor.

De asemenea, proiectul de lege propune amendarea Legii nr.947/1196 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, fiind inclus Consiliul Superior al Magistraturii în lista subiecților cu drept de sesizare a Curții Constituționale, propunere ce vine în scopul executării Hotărârii Curții Constituționale nr. 28.2017.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public privind perfecționarea cadrului legal privind instituția ridicării excepției de neconstituționalitate, astfel încât să fie asigurat pentru instanțele de judecată de toate nivelele dreptul de acces la Curtea Constituțională.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică parțial necesitatea elaborării proiectului, nefiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară”.*

Potrivit notei informative: *”Implementarea prevederilor proiectului dat nu necesită cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat”.*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *”textului proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]*
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]*
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]*
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;*
- g) se evită tautologiile juridice;*
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]*”

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale

și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul stabilește dreptul judecătorilor din cadrul instanțelor judecătorești de toate nivelele de a ridica excepția de neconstituționalitate, concretizând, totodată, rolul și limitele de intervenție ale Curții Supreme de Justiție.

De asemenea, prin proiect se propune atribuirea Consiliului Superior al Magistraturii a dreptului de sesizare a Curții Constituționale.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de un grup de deputați în Parlament în vederea executării Hotărârii Curții Constituționale nr.2/2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova și a Hotărârii Curții Constituționale nr.28/2017 pentru interpretarea prevederilor art.98 alin. (6) în coroborare cu articolele 1, 56, 91, 135 și 140 din Constituția Republicii Moldova.

Proiectul respectă parțial rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării acestuia.

Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și acesta este în conformitate cu interesul public.

Proiectul în redacția parvenită la efectuarea expertizei anticorupție nu conține factori și riscuri de corupție.

03.04.2020

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Xenia VAMEȘ, Inspector principal

X. Vameș

